

השמש והמגן

תקציר למדנו בפרק הקודם משל מאור השמש המקבל חשיבות רק כשהוא יוצא מגוף השמש. **הקדמה** בתנ"ך מוזכרים שמות שונים לה', כמו 'הוי' ו'אלוקים' ועוד. מה ההבדל בין השמות הללו, והאם יש ביניהם שיתוף פעולה? - בשיעור הנוכחי נלמד כי חלוקת התפקידים בין שמות הוי' ואלוקים דומה לחלוקה בין שמש ומגן, על פי הפסוק "כי שמש ומגן הוי' אלוקים"

1. השמש והמגן

פרק ד. פי הנה פתיב - כתוב: "פי שמש ומגן ה' אלהים". פרוש: "מגן" - הוא נרתק לשמש שנועד להגן, כדי שיוכלו הבריות לסבלו - לקלוט את קרני השמש. כמאמר רבותינו זכרונם לברכה: לעתיד לבא, הקדוש ברוך הוא מוציא חמה - את השמש מנרתקה, רשעים נדונין ונענשים בה כי לא יסבלו את ערצמת האור בו.

וכמו שהנרתק מגן בעד השמש, כך שם אלהים מגן לשם הוי' ה ברוך הוא.

2. גדול הוי'

דשם הוי'ה פרושו: שמהוה את הכל מאין ליש. והיו"ד בשם הוי' - משמשת ומורה על הפעלה שהיא בלשון הוה ותמיד. בדפרש - כמו שפירש רש"י על פסוק "ככה יעשה איוב כל הימים".

והינו, החיות הנשפע בכל רגע ממש בכל הברואים ממוצא פי ה' ורוחו, ומהוה אותם מאין ליש בכל רגע. פי לא די להם במה שנבראו בששת ימי בראשית, להיות קיימים בזה, כמו שנתבאר לעיל.

והנה, בסדור שבחיו של הקדוש ברוך הוא פתיב - כתוב: "הגדול, הגבור בו".

ופרוש "הגדול" - היא מדת חסד, והתפשטות החיות בכל העולמות וברואים לאין קץ ותכלית, להיות ברואים מאין ליש, וקיימים בחסד חנם.

ונקראת מידת החסד בשם "גדלה" - פי באה מגדלתו של הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. פי גדול ה' ולגדלתו אין חקר. ולכן משפיע גם כן חיות והתהוות מאין ליש לעולמות וברואים אין קץ, מפני ששבע הטוב להטיב - טבעו של מי שטוב בעצמו, להיטיב גם לאחרים.

3. בלתי נתפס

והנה, כמו שמדה זו - מידת הגדולה והחסד, היא שבחו של הקדוש ברוך הוא לבדו, שאין ביכלת שום נברא לברא יש מאין ולהחיותו;

וגם מדה זו של חסד היא למעלה מהשפלת כל הברואים והשגתם, שאין כח בשכל שום נברא להשפיל ולהשיג ולהבין את מדה זו ויכלתה לברא יש מאין ולהחיותו.

פי הבריאה יש מאין הוא דבר שלמעלה משכל הנבראים. פי היא ממדת גדלתו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא ומדותיו אחדות פשוט - הם דבר אחד שאינו מורכב מפרטים נפרדים. פדאיתא בזהר הקדוש, דאיהו וגרמוהי חד - שהוא יתברך וכליו (מידותיו) הם אחד.

וכשם שאין ביכלת שום שכל של נברא להשיג ולהבין את בוראו, כך אינו יכול להשיג את מדותיו של בוראו.

מתוך סדרת 'ללמוד וללמד תניא'

מוגש באדיבות בית חב"ד המרכזי באר שבע

להזמנת הסדרה המלאה: beer7.org